

1+5 STRATEGISTA EHDOTUSTA SUOMELLE

MIKSI?

Yhteiskunnallinen toimintaympäristö on muuttunut entistä monimutkaisemmaksi ja ongelmat yhä viheliäisemmiksi. Siksi yhteiskunnallisessa kehittämisessä on tärkeää ensin hahmottaa yhdessä tulevaisuuskuva, ja sopia kehittämisen painopisteet vasta sitten. Katsoa kauas, mutta toimia lähellä.

MITEN?

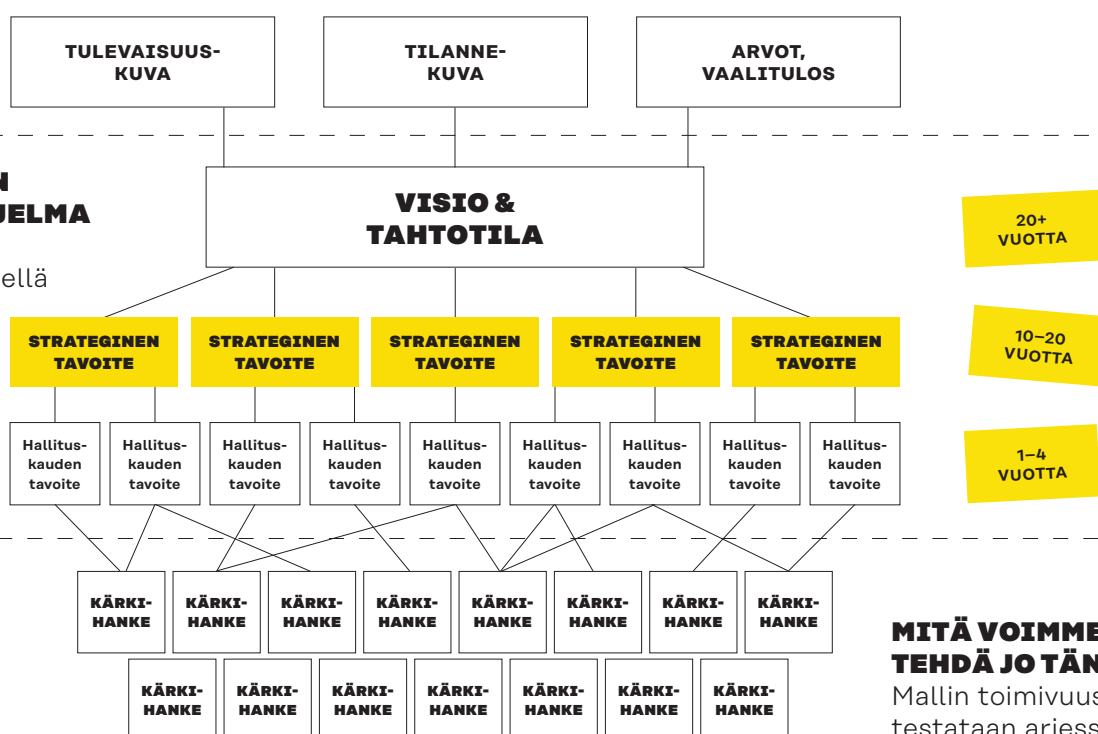
Strategisen hallitusohjelman malli lähtee yhdessä sovitusta visiosta, etenee pitkän tähtäimen strategiaan tavoitteisiin, täsmentyy hallituskauden tavoitteiksi ja muuttuu toiminnaksi kärkihankkeiden kautta.

MITÄ?

Tämä työpaperi avaa strategisen hallitusohjelman mallia ja esittelee tulevaisuustalo Sitran ehdotuksen strategiseksi hallitusohjelmaksi. Sitran ehdotus sisältää viisi yli hallituskausien (10–20 vuotta) ulottuvaa strategista tavoitetta, jotka vievät kohti Sitran visiota eli *Hyvinvoinnin seuraavaa erää*.

STRATEGINEN HALLITUSOHJELMA

katsoo kauas, mutta toimii lähellä

MITÄ VOIMME TEHDÄ JO TÄNÄÄN?

Mallin toimivuus testataan arjessa.

YHTEENVETO SITRAN EHDOTUKSISTA

VISIO 20+ vuotta

HYVINVOINNIN SEURAAVA ERÄ

on pohjoismaisille ihanteille rakentuva visio edistyksellisestä yhteiskuntapolitiikasta, joka tukee luottamusta toimeentuloon, osallisuuteen ja edistykseen.

Vision lähtökohtia ovat

- maapallon kantokykyyn sopeutuminen,
- teknologian täysimääräinen valjastaminen edistuksen tueksi sekä
- aktiivinen kansainvälinen yhteistyö.

Yhteiskuntapolitiikan painopisteinä visio tarkoittaa

- siirtymää kohti reilua, kilpailukykyistä kiertotaloutta,
- merkittäviä panostuksia huippuosaamiseen ja elinikäiseen oppimiseen, sekä
- edistyksellistä hallintoa ja johtamista.

Arjen kokemuksena

visio tarkoittaa luottamusta työhön ja perusturvaan, mahdollisuutta oppia ja kasvaa ihmisenä läpi elämän, sekä kuulluksi tulemistä ja yhdessä tekemistä osana toimivaa demokratiaa.

STRATEGISET TAVOITTEET 10–20 vuotta

Hiilineutraali kiertotalous ja vähäpäästöiset ratkaisut ovat kilpailukyvyyn keskiössä.

Ihmislähtöisen datatalouden reilut ratkaisut nousevat Suomesta ja leviävät eurooppalaisiksi standardeiksi.

Osaamis pohjaisen kilpailukyky on Suomen jatkuvan menestyksen moottori.

Mahdollistava perusturva vahvistaa hyvinvointia ja luottamusta yhteiskunnassa.

Edistysellinen demokratia ja hallinto tarttuvat isoihin muutoksiin ja osallistavat kansalaisia.

HALLITUSKAUDEN TAVOITTEET 4 vuotta

Suomen kasvustrategia perustuu hiilineutraaliin kiertotalouteen.

Suomi on sitoutunut hiilineutraaliuteen ja käynnistänyt ekologisen verosiirtymän.

Kansalaisella on käyttöoikeus itseään koskevaan dataan ja keinot sen hyödyntämiseksi.

Rekisteridatan avoimuus ja hyödynnettävyys mahdollistavat innovatiivisen palvelutalouden ja siihen liittyvän viennin. Samalla datan avoimuus tehostaa julkisia palveluja ja parantaa niiden laatua.

Strateginen kasvupolitiikka tukee Suomen elinkeinorakenteen monipuolistumista ja arvonlisää.

Suomessa tiedostetaan elinikäisen oppimisen välttämättömyys ja edellytykset siihen tuodaan jokaisen ulottuville.

Perusturvauudistus huomioi uudet monipuolistuvat työnteon tavat.

Kansalaisilla on uusia tapoja ja mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa päätöksentekoon.

Strateginen ja ketterä hallinto ratkaisee viheliäisiä ongelmia ja toteuttaa rakenteellisia uudistuksia.

KÄRKIHANKE-ESIMERKKEJÄ

- Kilpailukyvyyn turvaamiseksi Suomi kiristää ilmastotavoitteita sekä työskentelee edelläkävijänä EU:n päästötavoitteiden kunnianhimon nostamiseksi.
- Toteutetaan kiertotalouden tiekartta 2.0, joka muuttaa keskeisiä hallinnon toimintatapoja ja lainsäädäntöä hiilineutraalin kiertotalouden kehittämiseksi
- Luodaan uudistumiseen, kasvuun ja hiilineutraaliin kiertotalouteen kannustava yritystukijärjestelmä.
- Valtio varmistaa ja tukee henkilökohtaisen datan tilijärjestelmän luontia sekä kansallisesti että Euroopan tasolla.
- Otetaan käyttöön kasvupolitiikan toimintamalli, jonka avulla tunnistetaan, valitaan ja kehitetään uusia liiketoimintaekosysteemejä.
- Toteutetaan kattava elinikäisen oppimisen uudistus.
- Käynnistetään perusturvakokeilu reaaliaikaisen tulorekisterin ja verotuksen kera.
- Kehitetään ja otetaan käyttöön uusia työkaluja, joilla esim. valtion talousarvion laatimiseen pystytään tarttumaan kokonaisvaltaisesti monimutkaisiin ilmiöihin, kuten syrjäytyminen ja ilmastonmuutos.
- Perustetaan julkishallinnon kehitysosasto valtionhallinnon uudistumis- ja sopeutumiskykyyn vahvistamiseksi.